

FORTE PIANO

Festival savremene klavirske muzike

Omaž klasicima

26. i 27. 02. 2019.

Muzička škola “Vasa Pavić” - matine programi

KIC “Budo Tomović” - večernji programi

Omaž klasicima

Započevši svoj život prije pet godina, kao pilot-projekat u okviru Umjetničke škole za muziku i balet „Vasa Pavić“, festival savremene klavirske muzike „Forte piano“ stigao je do svog petog izdanja. Ove godine festivalu se po prvi put pridružuju i dvije škole iz Crne Gore i jedna iz inostranstva. To su: „Andre Navara“ iz Podgorice, „Dara Čokorilo“ iz Nikšića i opštinski konzervatorijum „Frederik Šopen“ iz Pariza. Nakon različitih tema posvećenih novoj francuskoj školi, dodekafoniji i neoklasiци, folkloru i igrama savremenog doba, peti po redu festival savremene klavirske muzike „Forte piano“ posvećen je kompozitorima - klasicima, predstavnicima prošlih stilskih epoha, od baroka do nama najbliže - XX vijeka. Zato je festival naslovljen „Omaž klasicima“. Kompozitori XX i XXI vijeka ovim muzičkim posvetama podsjećaju na to da se svako savremeno muzičko izražavanje naslanja na prethodna ali i da pored toga, savremeni kompozitori ipak stvaraju na drugačiji način. Kompozicije koje će biti na repertoaru festivala pokazuju svu lepezu kompozitorskih postupaka u razradi teme: od upotrebe citata, komponovanja u stilu kompozitora – uzora, ili na njegovo ime, koji u konačnom zvuku vibriraju od prepoznatljivosti kompozitora - klasika, do autentičnog muzičkog izraza savremenog autora. Ove godine učenicima muzičkih škola se pridružuju profesionalni pijanisti i profesori a biće prisutni kompozitori koji će na svoj način ostvariti kontakt s publikom i izvođačima. Oganizacioni tim Umjetničke škole „Vasa Pavić“ i KIC-a „Budo Tomović“ su srećni što će vas dočekati na koncertima petog po redu festivala savremene klavirske muzike „Forte piano“. Dobrodošli!

Zoja Đurović

Direktorica

Umjetnička škola za muziku i balet „Vasa Pavić“

Snežana Burzan

Direktorica

KIC „Budo Tomović“

Program

Utorak, 26.02.2019.

13:00

Koncertna sala Muzičke škole „Vasa Pavić“

Stilske vježbe u komponovanju

Jovan Bjelica: „*U stilu Musorgskog*“ za klavir

Svira: Jovan Bjelica

Luka Bošović: „*U stilu Dvoržaka*“ za violončelo

Sviraju: Lana Obrenović, violončelo

Nikola Andrijević: „*U stilu Betovena*“ za klavir

Svira: Anja Radović, klavir

Stefan Pajković: „*U stilu Šopena*“ za violinu i klavir

Sviraju: Miljan Stanišić, violina i Manja Radoičić, klavir

Nađa Dabetić: „*U stilu Rahmanjinova*“ za klavir

Svira: Sofija Musić

Vuk Kuč: „*U stilu Vagnera*“ za violončelo i klavir

Sviraju: Sari Šaćiri, violončelo i Petar Popović, klavir

Klasa: Milivoje Pićurić

19:00

Velika sala KIC-a „Budo Tomović“

Savremenici i klasici

Vasilije Mokranjac (1923-1984)

Intime (1973)

Svira: Milena Kovač

Slobodanka Bobana Dabović (1990)

Ad libitum improvisando no. 4, „Rukovet“

Omaž Stevanu St. Mokranjcu (2014)

Svira: Slobodanka Bobana Dabović

Dejan Despić (1930)

Scarlattiana op. 80 (1984)

Svira: Vesna Đokić

Žarko Mirković (1952)

Eho Waldstein, za klavir sa elektornikom (1987)

Svira: Vesna Đokić

Helmut Lahenman (1935)

Pet Varijacija na temu Franca Šuberta (1956)

Svira: Slađana Babović

Marija Grazio (1965)

****Preludijumi za A.***

Inspirisani preludijumima Frederika Šopena (2008-2012)

Svira: Aljoša Lečić

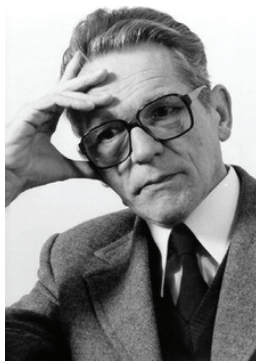
Alfred Šnitke (1934)

Omaž Stravinskom, Prokofjevu i Šostakoviču,

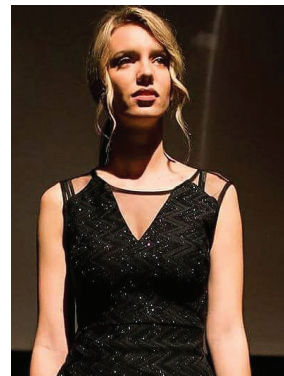
za 6 ruku (1917-1998)

Sviraju: Nataša Popović, Milena Nikočević i Tamara Jašović

Kompozitor, pedagog i muzički kritičar **Vasilije Mokranjac** (1923 – 1984) je rođen u Beogradu. Obrazovanje je stekao na Muzičkoj akademiji u Beogradu, gdje je diplomirao klavir u klasi profesora Emila Hajeka (1948) i kompoziciju u klasi profesora Stanojla Rajičića (1951). Radio je u gradskoj muzičkoj školi „Josif Marinković“ (1948–52) i Muzičkoj školi „Mokranjac“ (1952–56), a zatim i profesor kompozicije na Muzičkoj akademiji u Beogradu (1956–84). Njegovo stvaralaštvo pripada samom vrhu cjelokupne srpske umjetničkeostvarena je u vidu velikog gradacionog luka. Ovo djelo, od početnog neoimpresionističkog preludiranja obogaćenog muzike i ubraja djela klavirske, kamerne i simfonijske muzike, kao i značajan broj djela filmske i primjenjene muzike. Tokom bogate kompozitorske karijere dodjeljen mu je veliki broj prestižnih nacionalnih nagrada: „Sterijino pozorje“ za scensku muziku (1961), „Oktobarska nagrada“ grada Beograda (1967), nagrada Jugoslovenske radiodifuzije (1968), nagrada udruženja kompozitora Srbije „Petar Konjović“ (1973) i Sedmojulska nagrada za životno delo (1976). Bio je redovni član Srpske akademije nauka i umjetnosti (SANU).

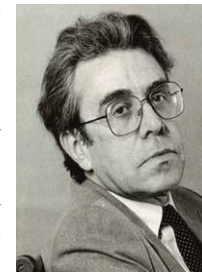
Svita za solo klavir ***Intime*** je komponovana 1973. godine, ostvarena je u vidu velikog gradacionog luka. Ovo djelo, od početnog neoimpresionističkog preludiranja obogaćenog citatom kompozicije „Voda zviru“ kompozitora Josipa Slavenskog, preko smjenjivanja laganih i brzih odsjeka, uz nagle dinamičke kontraste, kulminira u dramatičnom petom stavu, do konačnog smirenja u Kodi. U ovom ostvarenju, jednom od najličnijih njegovom opusu, razotkriva svoj unutrašnji, introventni i meditativni svijet, a zatim i pokazuje svoju suštinsku neusaglašenost sa spoljnim svijetom, koji doživljava kao disonantan i agresivan.

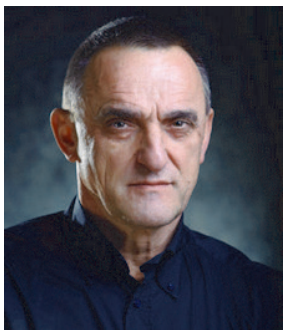
Crnogorska kompozitorica **Slobodanka Bobana Dabović** (1990) je rođena u Podgorici. Osnovno i srednje muzičko obrazovanje je stekla u Umjetničkoj školi za muziku i balet “Vasa Pavić” u Podgorici, na odsjeku za klavir u klasama profesora Miladina Peruničića i profesorice Anke Asanović. Nakon toga, upisuje i završava osnovne i magistarske studije na odsjeku za kompoziciju na Akademiji umetnosti u Novom Sadu u klasi profesora Zorana Mulića. Do sada je imala dvije autorske večeri, 2015. godine, pod nazivom „Oslobađanje tišine“ u Budvi, a 2017. autorsko veče u KIC-u “Budo Tomović” u Podgorici, u okviru ciklusa “Mlade crnogorske kompozitorke”. Komponovala je muziku za tri filma i jednu pozorišnu predstavu te je saradivala sa renomiranim režiserima: Momir Matović, Kosta Đorđević i Dora Ružđak Podolski. Njena djela su bila uvrštena u programe brojnih festivala i projekata. Od 2018. godine, je članica Udruženja kompozitora Crne Gore (UKCG).

Kompozicija ***Ad libitum improvisando br. 4 Rukovet*** za klavir je nastala 2014. i našla se na CD-u u okviru časopisa “Muzika klasika” istoiimenog izdavača. Djelo je „oslonjeno“ na početnu temu iz Mokranjčeve Devete rukoveti s namjerom da se ne služi samo obradom citata, već da kreativno podstakne muzičku interakciju između prošlosti i današnjeg trenutka.

Dejan Despić (1930) je srpski kompozitor, muzički pisac, teoretičar i pedagog. Rođen je u Beogradu, gdje je završio osnovnu školu, gimnaziju i srednju muzičku školu, a zatim studirao na Muzičkoj akademiji, i to, kompoziciju kod Marka Tajčevića i dirigovanje, kod Mihaila Vukdragovića. Diplomirao je na oba odsjeka 1955. godine. Predavao je teorijske predmete u Muzičkoj školi „Mokranjac“ od 1956. do 1965. a zatim na beogradskoj Muzičkoj akademiji (današnji Fakultetu muzičke umetnosti) do odlaska u penziju (1995). Godine 1985. izabran je za dopisnog, a 1994. za redovnog člana Srpske akademije nauka i umetnosti, gdje je od 1999. sekretar Odjeljenja likovne i muzičke umjetnosti. Stvorio je više od 230 opusa u svim žanrovima. U fokusu Despićevog stvaralaštva su

koncertantna muzika, kamerna i klavirska djela, djela za druge solističke instrumente i solo pjesme. On je i autor naučno-teorijskih radova i brojnih udžbenika, povezanih sa pedagoškom djelatnošću. Saradnik je brojnih časopisa i radijskih programa, kao i pisac više obimnih, jubilarnih monografija. Dobitnik je nagrade „Stevan Mokranjac“ (2005) za djelo „Diptih“ za engleski rog i kamerni orkestar, op. 166.

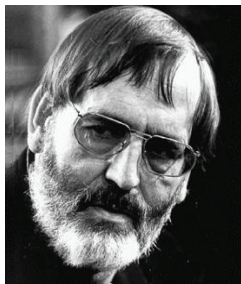

Žarko Mirković (1952) je rođen na Cetinju. Diplomirao je na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu u klasi profesora Vojina Komadine, a magistrirao na Univerzitetu u Njujorku (NYU) u klasi Aleksandra Obradovića. Autor je horskih, kamernih i orkestarskih kompozicija, kao i brojnih dela primjenjene muzike među kojima se izdvajaju: *Eho-Valdstajn*, za klavir i elektroniku, *Junior*, za ženski hor, *Musica Sioranu* i *Slike samoće* za gudački ansambl i *Triptih* za soliste, hor i simfonijski orkestar. Mnogi domaći i inostrani ansambli

i solisti izvodili su njegova djela na prestižnim muzičkim manifestacijama i scenama u zemlji i inostranstvu. Nagrađivan je nekoliko puta: nagrada „Mokranjac“ za horsku kompoziciju „Žaba i rak“ za mješoviti hor, nagrada Udruženja kompozitora Srbije za kamerna djela: *Varijacije* za gudače i „*Ali Binak*“ za duvački kvintet, Trinaestojulska nagrada za djelo „*Triptih*“ za soliste, mješoviti hor i simfonijski orkestar. Bio je dugogodišnji profesor na Muzičkoj akademiji na Cetinju, a od 2006. godine direktor je Muzičkog centra Crne Gore. Redovni je član Crnogorske akademije nauka i umjetnosti (CANU).

Kompozicija za klavir sa elektronikom *Eho Waldstein* je nastala 1987. godine i posvećena je srpskom pijanisti i kompozitoru Dušanu Trbojeviću. Ideja kompozitora je da poveže muzičko nasleđe klasike i novog medija tj. elektronske muzike, kojim se bavio sredinom osamdesetih godina. Djelo je snimljeno u Beogradu u izvođenju Dušana Trbojevića i objavljeno na CD-u Međunarodnog muzičkog časopisa „Zvuk“. Izvođeno je u Crnoj Gori, Danskoj, Finskoj, Engleskoj, Švedskoj, Srbiji, Hrvatskoj. Stupanj razvoja današnjih i ondašnjih elektronskih instrumenata se veoma razlikuju. Ono što je danas moguće dobiti kao već gotov zvuk, tada se moralo samostalno stvarati - od snimanja osnovnog zvuka do krajnje realizacije nove zvučne boje.

Helmut Lachenman (*Helmut Friedrich Lachenmann*, 1935) je njemački kompozitor savremene klasične muzike. Rođen je u Štutgartu i sa samo jedanaest godina je počeo pjevati u crkvenom horu. Učio je klavir kod prof. Jurgena Udea (Jürgen Uhde) i kompoziciju i teoriju muzike kod prof. Johana Nepomuka Davida na Univerzitetu za muziku i dramu u Štutgartu. Bio je jedan od prvih studenata koji je imao privatne časove kod italijanskog profesora Luidija Nona u

Veneciji. Kratko je radio u studiju elektronske muzike na Univerzitetu u Gentu (Belgija) gdje je komponovao muziku za film „Szenario“. Među značajnijim djelima se izdvajaju: opera „Djevojčica sa šibicama“, orkestarska djela „Schwankungen am Rand“, „Accanto“, „NUN“ i mnogobrojna kamerna djela. Predavao je kompoziciju na Međunarodnoj ljetnjoj radionici Darmstadt i Univerzitetu muzike, drame i medija u Hanoveru. Njegovi tekstovi su objavljivani u okviru novina Musik als existentielle Erfahrung i dobitnik je mnogobrojnih nagrada.

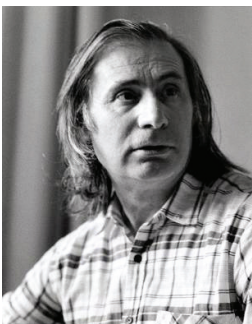
Kompozicija *Pet varijacija na temu Franca Šuberta* je nastala 1956. Kao njegovo prvo objavljeno djelo. Citirao je temu Šubertovog Valcera u cis-molu, D643. Harmonije u ovoj temi se mijenjaju relativno brzo, što dovodi do hromatike i nema značajnog odstupanja od tonaliteta. Koristio je serijalnu tehniku odstranjujući određene ritmičke idiome originalnog Šubertovog djela, naglašavajući ih pojedinačno. Varijacije su pisane u stilu kompozicione tehnike Šenberga i Stravinskog i ostale su vjerne plesnoj prirodi teme.

Kompozitorica, pijanistkinja i muzička kritičarka **Marija Grazio** (1965) je rođena u poznatoj dubrovačkoj porodici muzičara. Sa petnaest godina je završila srednju muzičku školu u rodnom Dubrovniku. Nastavila je studije kod eminentnih profesora: Vladimir Krpan (Zagreb), Marjan Mike (Poljska), Konstantin Bogino i Slavo Gabrielov (Rusija). Diplomirala je na Muzičkoj akademiji u Podgorici 1987. u klasi profesora Dušana Trbojevića; od tada radi kao profesor klavira na Umjetničkoj školi „Luka Sorkočević“ u Dubrovniku. Godine 2004. je završila postdiplomske studije na Akademiji za glasbo u Ljubljani, u klasi proslavljene pijanistkinje Dubravke

Tomšić. Marija je nastupala sa brojnim orkestrima i saradivala sa renomiranim svjetskim dirigentima. Godine 2001. je osnovala Muzičku radionicu „Sorgo“ čiji je cilj promovisanje dubrovačke muzičke baštine. Svestrana je umjetnica, pored izvođenja muzike i komponovanja bavi se i multimedijom, predstavljene su njene dvije izložbe: „Smrtno ozbiljna trilogija“ u umjetničkoj radionici „Lazareti“ u Dubrovniku i samostalna izložba fotografija pod nazivom „Od-tjes-kob-ljenje“.

Preludij za A. su nastali iz najdubljih osjećanja jednog životnog perioda. Komponovani su u periodu od nekoliko godina, počevši u 2009. godini. Izvedeni su u više navrata na koncertima radionice „Sorgo“, u izvedbi pijaniste Aljoše Lečića. „Vježbajući Šopenove preludije, imala sam stalnu potrebu da ih izobličim i učinim „svojima“. Bio je to izazov posebne vrste. Ovi preludiji nisu bili moj kompozitorski zadatak, već iskakanje iz uloge pukog interpretatora u autora“, navela je autorka u predgovoru partiture ovog djela.

Ruski i njemački kompozitor **Alfred Šnitke** (*Alfred Schnittke*, 1934 – 1998) je rođen u Sovjetskom savezu (SSSR) i muzičko obrazovanje je započeo u Beču, gdje je njegov otac radio kao novinar i prevodilac. Povratkom u Moskvu, Šnitke je nastavio muzičko školovanje, studirao je klavir i horsko dirigovanje. Kasnije je upisao studije na Moskovskom konzervatorijumu iz predmeta kontrapunkt i kompozicija kod profesora Jevgenija Golubeva i orkestraciju kod profesora Nikolaja Rakova. Posle završetka postdiplomskih studija, Šnitke se pridružio Udruženju kompozitora. Takođe se bavio programskom muzikom, komponujući muzičke partiture za šezdeset filmova. Njegova djela broje devet simfonija, šest koncerata grosa, četiri violinska koncerta, dva koncerta za violončelo, klavirski koncerti, trostruki koncert za violinu, violu i violončelo, četiri gudačka kvarteta i mnoga druga kamerna i vokalna djela. Bio je dobitnik mnogih nagrada i odlikovanja: Austrijska nagrada (1991), nagrada Japanskog carstva (1992) i moskovska nagrada Slava-Gloria (1998).

Djelo ***Omaž Stravinskom, Prokofjevu i Šostakoviču*** (1979), za klavir u šest ruku je odlično osmišljena cjelina u kojoj se izdvajaju individualnosti svakog od tri pomenuta kompozitora. Sjedeći za klavirom, tri izvođača predstavljaju tri ruska velikana, gdje svaki ima zadatak da, prateći Šnitkeovu zamisao, dočara stil, boju i karakter Prokofjeva, Stravinskog i Šostakoviča koji su imali potpuno različite i jedinstvene puteve u svom kompozitorskom razvoju. Djelo počinje dvanaesttonskom (dodekafonom) tehnikom komponovanja tako što je osnovni motiv u dionicama svakog svirača izveden iz imena tri kompozitora. U nastavku se osjeća dijaboličnost i sarkazam Prokofjeva kroz njegovo prepoznatljivo ponavljanje ritmičkih obrazaca kao i polimetričnost, politonalnost i polifono razmišljanje i upotreba klastera karakterističnih za stvaralaštvo Stravinskog i Šostakoviča. Šnitkeovo kompozitorsko umijeće posebno dolazi do izražaja na samom kraju kompozicije gdje vrlo vješto spaja motive iz djela ova tri velika umjetnika. Temi *Skerca* op. 12 Sergeja Prokofjeva priključuje *Kineski marš* iz opere *Slavij* Igora Stravinskog, da bi na kraju cjelinu zaokružio dodavši i temu iz *Polke* iz baleta *Zlatno doba* Dmitrija Šostakoviča.

Srijeda, 27.02.2019.

13:00

Koncertna sala Muzičke škole „Vasa Pavić“

Predstavljanje festivala *Vikend savremenog klavira u Parizu*

Gost festivala: Armin Varvarian (Armine Varvarian), Konzervatorijum „Frederik Šopen“ (Pariz), koordinatorka festivala *Vikend savremenog klavira* (Week-end du clavier contemporain)

17:00

Velika sala KIC-a „Budo Tomović“

Francuske posvete klasicima

Moris Ravel (1875-1937)

Rigodon iz ciklusa ***Kuprenov grob***

Rigaudon de Le tombeaux de Couperin

Svira: Vasilije Basarab

Muzička škola „Andre Navara“, Podgorica

Klasa: Maja Basarab

Anri Ditije (1916-2013)

Omaž Bahu iz ciklusa „Au gré des ondes“

Svira: Iva Pavlović

Muzička škola „Andre Navara“, Podgorica

Klasa: Jelena Dobrković

Artur Honeger (1892-1955)

Uspomena na Šopena

Svira: Snežana Banović

Muzička škola „Vasa Pavić“, Podgorica

Klasa: Dragica Perović

Klod Debisi (1862-1918)

Omaž Hajdnu

Svira: Sara Stamatović

Muzička škola „Dara Čokorilo“, Nikšić

Klasa: Milica Joković

Žerar Gasparian (1960)

* **Četiri slike**, za klavir četvororučno
I, II, III, IV - Omaž Debisiju
Sviraju: Nina Okada i Armin Varvarian

Moris Ravel (1875-1937)

Menuet na ime Hajdna

Nobuhiro Okada (1974)

****Vitraž (Omaž Debisiju)**

Svira: Nina Okada
Konzervatorijum "Frederik Šopen", Pariz
Klasa: Armin Varvarian

Fransis Pulenk (1899-1963)

Omaž Editi Pjaf iz ciklusa Improvizacije

Svira: Dušanka Jaramaz
Muzička škola „Vasa Pavić“
Klasa: Jelena Krivokapić

Artur Honeger (1892-1955)

Omaž Ravelu iz ciklusa Tri komada H. 23; br. 2

Svira: Maša Vujadinović
Muzička škola „Vasa Pavić“
Klasa: Jelena Krivokapić

18:00

Velika sala KIC-a „Budo Tomović“

“U stilu Prokofieva”

Bernard Kol (1968)

***Deset grimasa - u stilu Prokofieva**

(Dix grimaces- dans le style de Prokofiev)

I, **Tempo di valser**

Svira: Manja Radoičić, Klasa: Irma Marković

III, **Veloce e furbo**

Svira: Nikolina Cimbalević, Klasa: Anka Asanović

V, **Allegro giocoso**

Svira: Nikolina Cimbalević, Klasa: Anka Asanović

VI, **Minuetto lamentoso**

Svira: Petar Popović, Klasa: Milena Nikočević

VII, **Sarcastico**

Svira : Lola Stanišić, Klasa: Anka Asanović

VIII, **Andante tranquillo**

Svira: Iva Ivanović, Klasa: Dragica Perović

IX, **Allegro malizioso**

Svira: Dina Grandoy, Klasa: Dragica Perović

X, **(Révérence) Allegretto ingenuo**

Svira: Sofija Musić, Klasa: Irma Marković

19:00

Sala Dodest

Promocija klavirske muzike Aleksandra Perunovića

Govore: Ivana Miladinović Prica, Vladimir Đurišić i autor

20:00

Velika sala KIC „Budo Tomović“

Klavirska muzika Aleksandra Perunovića (1978)

Metaglasswork (2014)

****Franz Liszt: Sonata in B minor Part 2 – The Damnation of Mephisto**

(2009; 2017-2018)

****АЯТНАМАНТРА ІЯОИНОРИ – Variationen und Reaktion über**

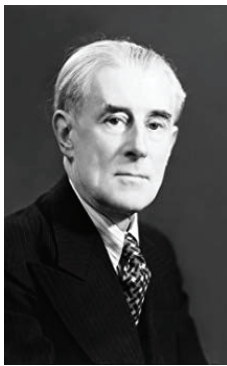
Klavierstücke I-IV von Stockhausen (2018)

Svira: Bojan Martinović

*Prvo izvođenje u Crnoj Gori

**Svjetska premijera

Koordinator programa festivala: Mira Popović

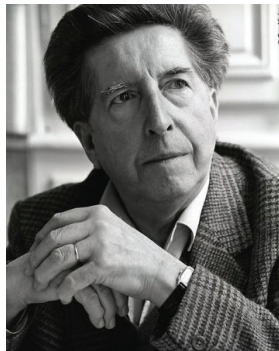

Moris Ravel (Maurice Ravel, 1875-1937) je pisao djela najviše za klavir, kamernu sastave i orkestar, ali i opere, djela vokalne muzike i muziku za pozorište. Među njegovim klavirskim djelima izdaju se: “Pavana umrloj infantkinji”, “Igra vode”, “Ogledala”, “Noćni gospar” i “Kuprenov grob”. “Kuprenov grob” je posljednje klavirsko djelo koje je počeo da komponuje početkom Velikog rata (1914); predstavlja omaž baroknom kompozitoru Fransoa Kuprenu, u francuskoj tradiciji tog pojma. Za osnovu je uzeo baroknu formu tradicionalne svite sa šest stavova. Djelo je završio nakon što je izašao

iz bolnice 1917, kao učesnik-dobrovoljac-vozač ambulatnih kola, stravično napaćen dizenterijom i operacijom, depresijom, ratnim stradanjima i gubitkom prijatelja. Svaki stav je napisao u sjećanje na svoje ratne drugove koji su poginuli. Preludij je posvetio Žaku Šarlotu, Fugu Žanu Grupiju, Forlanu Gabrijelu Deluku, Rigodon braći Pjeru i Paskalu Godinu, Menuet Žanu Drajfusu i Tokatu uglednom muzikologu Žozefu d’ Marliavu. Ovo djelo je jedno od Ravelovih najličnijih ostvarenja, i najbliže onome što može biti smatrano za “nacionalno” ili patriotsku poruku u njegovoj muzici. Djelo je premijerno izvela Margaret Long, 1919. u sali Gavu u Parizu; ona nije bila samo ugledni izvođač Ravelove muzike već i udovica stradalog muzikologa Žozefa d’ Marliava.

Komad “**Menuet na ime Hajdna**” je izgrađen po tonovima B-A-D-D-G, komponovan je 1909. i objavljen prvi put 1911. godine.

Stvaralaštvo francuskog kompozitora **Anrija Ditijea** (Henri Dutilleux, 1916-2013), je naslonjeno na tradiciju Morisa Ravela, Kloda Debisija, Albera Rusela i Olivijea Mesijena, ali u sopstvenom stilu. Njegova klavirska sonata, dvije simfonije, koncert za violončelo, koncert za violinu, gudački kvartet i sonatina za flautu i klavir su neka od najznačajnijih djela iz njegovog opusa. Pisao je narudžbe za mnoge slavne dirigente, orkestre i soliste (Mstislav Rostropovič, Isak Stern, An-Sofi Muter, Simon Ratl, Čarls Manč, Seidi Ozava i dr). Za svoj kompozitorski rad nagrađivan je visokim priznanjima kao što su: Velika nagrada Rima (1938), Međunarodni muzički savjet kompozitora (1955), Legija časti (2004), muzička nagrada Ernst von Simens (2005), Zlatna medalja Kraljevskog filharmonijskog udruženja (2008) i nagrada Kravis (2011). Pored komponovanja bio je angažovan 18 godina kao vođa muzičke produkcije Francuskog radija, podučavao je kompoziciju na dvije prestižne ustanove (Ecole Normale de Musique Alfred Cortot i Nacionalni konzervatorijum u Parizu), te dva puta kompozitor u gostima (Composer in Residence), u Muzičkom centru Tanglewood u Lenoksu i Stokbridžu u Masačusetsu, SAD.

Švajcarski kompozitor **Artur Honeger** (Arthur Honegger, 1892–1955) napisao je mnogo filmske muzike za filmove poput “Napoleon” Abela Ganca i “Pigmalion” Antonija Askuita, između ostalih. Njegov komad “**Sjećanje na Šopena**” je jedno od tri komada izvučena iz muzike koju je komponovao 1946. za film “Un ami viendra ce soir” (Prijatelj će doći večeras), jedan od njegovih francuskih posleratnih filmova koji govore o životu tokom rata. Posljednje Honegerovo djelo za klavir, kao ranija “**Omaž Ravelu**” i “Omaž Alberu Ruselu”, služi se šarmantnom mješavinom nekih od Šopenovih ostvarenja.

Godina 1909. je obilježena kao stogodišnjica smrti Jozefa Hajdna. S namjerom da obilježi ovu godišnjicu velikog kompozitora Internacionalno muzičko društvo pozvalo je nekoliko kompozitora, među kojima su bili Debisi, Ravel, d’Indi, Duka i Vidor, da komponuju komade za tu priliku. **Klod Debisi** je, kao i d’Indi i Ravel, upotrebio Hajdnovo ime da bi stvorio muzički material po kojem je radio kompoziciju “**Omaž Hajdnu**”. Iako je interesantno i rijetko, “Omaž Hajdnu” je malo poznato djelo kad se upoređi sa potpunim klavirskim muzičkim stvaralaštvom Debisija.

Žerar Gasparian (Gerard Gasparian, 1960) je rođen u Erevanu (glavni grad Jermenije). Svoje prve kompozicije svirao je sa jedanaest godina u Moskvi i Kijevu. U Francusku je došao 1974. gdje je studirao na regionalnom konzervatorijumu (C.N.R.) u Marseju, a zatim na Nacionalnom konzervatorijumu u Parizu, gdje je dobio više nagrada i diploma: za klavir, kamernu muziku, kompoziciju i dirigovanje. Nastupa kao solista i kamerni muzičar u Francuskoj i inostranstvu. Uporedo sa svojim aktivnostima pijaniste, nastavlja karijeru kao kompozitor.

Komponuje po narudžbini muzičkih institucija, kamernih ansambala, festivala i umjetnika. Saradiavao je sa renomiranim umjetnicima koji su izvodili ili snimili njegova djela. Osim u Francuskoj, njegova djela su izvođena u Italiji, Rumuniji, Norveškoj, Španiji, Švajcarskoj, Jermeniji, Japanu. Predaje klavir na Konzervatorijumu u Noisy-le-Grand, kao i na konzervatorijumima u Parizu, VIII i XVII arondismana. Redovno je pozivan da predaje klavir na ljetnjim akademijama. Pored toga, član je žirija na nacionalnim i internacionalnim takmičenjima.

Kompozicija **Četiri minijature** su pisane u Pezaru, Rosinijevom rodnom gradu, u kojem je Gasparian boravio 2003. godine. U prvoj slici Rosinijev duh se kratko pojavljuje sa malim osvrtom na uvertiru Seviljskog berberina.

Ova slika je neka vrsta ispitivanja koje se neprekidno ponavlja na jednoj figuri, u gipkom pokretu, kao da lebdi. Druga slika, takodje gipka, podsjeća na "Snow Dancing" Debisija. U trećoj slici mjenja se karakter u marševski, s pomalo ukočenim i "ravelovskim" duhom. Poslednja slika se izdvaja od ostalih svojom dužinom, briljantnim kompozitorskim stilom, virtuozištom i podsjećanjem na Debisija. "Radost življenja" bi mogao biti naslov ove kompozicije uprkos osjećaju tjeskobe.

Nobuhiro Okada (1974) je rođen u Ašiju u Japanu. Studirao je kompoziciju, fugu i harmoniju kod Šina Sata. Studije kompozicije je nastavio u Francuskoj sa Mišelom Merleom na Visokoj školi Ecole Normale de Musique de Paris. „Alfred Cortot“. Komponuje za različite instrumente i glas. **"Vitraž"** je treća kompozicija iz svite za klavir „Triptih“. U tom muzičkom komadu, različiti motivi su upotrebljeni da bi evocirali zvona, velike orgulje, vitraže. Svitlu „Triptih“ je komponovao za svoju kćerku Ninu.

Francuski kompozitor **Francis Pulank** (Francis Poulenc, 1899-1963) bio je modernista, pripadao je grupi Šestorica (Les Six). Smatran je za jednostavnog kompozitora, čija se djela sve više otkrivaju i izvode u 21. vijeku. Tokom 1959. Francis Pulank je napisao seriju od 15 improvizacija za klavir, poslednji broj 15. u c-molu, pod nazivom "Omaž Edit Pjaf". Dok niko ne zna zašto je tako nazvao ovaj komad, trominutni eho melanholije upućen "Malom vrbacu", kako su zvali čuvenu francusku šansonjerku Edit Pjaf, se izdvaja svojom liričnom i poetičnom notom.

Nije poznato da li su se Pulank i Pjafova poznavali, ali je sigurno da su imali zajedničke prijatelje (npr. Žan Kokto) i sličnu umjetničku estetiku, duboko iskrenu i nježnu. Umrli su iste godine.

Bernar Kol (Bernard Col, 1968) je diplomirao kompoziciju na Nacionalnom konzervatorijumu u Lionu. Autor je brojnih pedagoških muzičkih komada: muzičkih priča, mjuzikla, kompozicija za klavir, aranžmana za orkestar i druge sastave, koje je komponovao za svoje učenike. Trenutno zauzima poziciju direktora Opštinskog konzervatorijuma „Frederik Šopen“ u Parizu. Njegov stil je obojen brojnim uticajima, od Debisija do Bernara Hermana. Njegovo djelo „**Deset grimasa**“ za klavir je omaž Prokofievu s više aspekata: naslov zbirke upućuje na „Sarkazme“ op. 17, i duh komada je sličan kao kod Prokofijeva, koji nastoji da ublaži, ne postizujući to zaista, humor i ironiju, koji su karakteristični za cijelo njegovo stvaralaštvo. To su pedagoški komadi pisani za nivo drugog ciklusa, koji nude mladim pijanistima priliku da izraze cijelu skalu neugodnih karaktera, ponekad

privlačnih za adolescente: ruganje, podsmijeh, mračno raspoloženje, zajedljivost...i naivnost djela „Peća i vuka“, njegovo podražavanje koje zatvara ciklus u konačnom „klanjanju“.

Aleksandar Perunović (Nikšić, 1978) diplomirao je i magistrirao na odsjeku za Komoziciju na Muzičkoj akademiji na Cetinju u klasi prof. Žarka Mirkovića, a doktorirao na istom odsjeku na Fakultetu muzičke umjetnosti u Beogradu u klasi prof. Srđana Hofmana. Pohađao je više međunarodnih kurseva kompozicije pod mentorstvom istaknutih austrijskih i njemačkih kompozitora (Kurt Švertsik, Detlev Miler-Zimens, Georg Friedrich Has, Rajnhard Febel itd.). Autor je velikog broja solističkih, kamernih, horskih i orkestarskih djela, kao i ostvarenjâ koja izlaze iz okvira strogo muzičkog izraza (muzički teatar, primjena multimedije, elektronike i sl.).

Djela su mu izvođena kako u Crnoj Gori (autorski koncerti, festivali A tempo, Budva – Grad teatar, KotorArt itd.), tako i u regionu (Međunarodne tribine kompozitora u Beogradu, Mokranjčevi dani u Negotinu itd.) i širom Evrope (Internationales Theater u Frankfurtu, Jenisch-Haus u Hamburgu, muzej savremene umjetnosti Palais de Tokyo i konzervatorijum Frédéric Chopin u Parizu, Музей Духовних Скарбів України u Kijevu, Teatri Migjeni u Skadru, više gradova u Austriji, Holandiji itd.). Mnoga od ovdje izvedenih djela su nastala kao porudžbine izvođača, ansambala ili festivala. Pored komponovanja, bavi se i muzičkom teorijom i analizom, a radove iz ove oblasti je izlagao, pored ostalog, i na međunarodnom skupu Muzička teorija i analiza u Beogradu. Radi kao docent na predmetima Muzički oblici i Harmonija na Muzičkoj akademiji na Cetinju, a član je i Odbora za muzičke umjetnosti u Crnogorskoj akademiji nauka i umjetnosti.

JU KULTURNO-INFORMATIVNI CENTAR
"BUDO TOMOVIĆ" PODGORICA

J.U. UMJETNIČKA ŠKOLA ZA MUZIKU I BALET "VASA PAVIĆ"

INSTITUT
FRANÇAIS
MONTÉNÉGR0

www.kicpodgorica.me

www.vasapavic.me

www.institutfrancais.me